

Přehled vykázaných tříznakových diagnóz dle MKN-10

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Ondřej Šanca ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Hana Davidová ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	17.08.2023
Datum poslední aktualizace:	19.02.2026
Datum schválení pověřencem pro ochranu osobních údajů UZIS:	18.03.2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30.04.2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	NR-04-05
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, veřejné zdravotní pojištění, mezinárodní klasifikace nemocí, tříznakové diagnózy, populace, demografická charakteristika, vykázaná zdravotní péče
EuroVoc:	státní zdravotní služba, nemoc, zdravotní péče
Citace:	Šanca O., Jarkovský J., Klika P., Davidová H., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L., Přehled vykázaných tříznakových diagnóz dle MKN-10. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/1748-diagnozy-triznakove-mkn-10-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/data/1748-diagnozy-triznakove-mkn-10-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnout uživatelům základní představu o vykazování jednotlivých diagnóz v rámci veřejného zdravotního pojištění s možností členění dle krajů a okresů, pohlaví a věku.

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) vznikla datová sada přinářející informace o počtu pacientů s vykázanými diagnózami členěné podle pohlaví, věku a bydliště ve formě agregovaných dat na úrovni tříznakových diagnóz podle kódování MKN-10.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o diagnózách do patřičného detailu v kombinaci s dalšími sledovanými parametry (věk, pohlaví, okres bydliště). Záznamy jsou také rozděleny dle pozice vykázané diagnózy (hlavní nebo vedlejší).

Názvy a další charakteristiky diagnóz a jejich skupin jsou k dispozici na webu [MKN-10 klasifikace](#) nebo v [číselníku MKN-10](#).

Z technického hlediska jde o kombinaci údajů z datové věty AB (hlavní diagnózy), (hlavičky dokladů o poskytnutých ZS) a datové věty AC druh položky 8 (vedlejší diagnózy), (řádky dokladů s údaji o jednotlivých poskytnutých ZS) dle [Datového rozhraní NRHZS](#).

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Základním cílem datové sady je poskytnout sumární údaje o počtech pacientů s vykázanými tříznakovými MKN diagnózami a vývoj jejich vykazování v čase.

Pro interpretaci je klíčové si uvědomit, že jde pouze o počty pacientů, jimž byla na danou diagnózu vykázána zdravotní péče hrazená z veřejného zdravotního pojištění, nikoliv o pacienty s jistotou trpící danou diagnózou.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně (např. výkony agregované do ošetřovacího dne při lůžkové péči) nejsou v datové sadě k dispozici. Vykázání diagnózy neznamena, že daný pacient touto diagnózou skutečně trpí, může jít např. o podezření na diagnózu, předběžnou diagnózu, preventivní vyšetření apod.

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace různých aspektů vykazování zdravotní péče, např.:

- Vizualizace trendu počtu osob s vykázanou diagnózou.
- V kombinaci s dalšími datovými zdroji o demografii ČR je možné vytvořit např. mapu počtu vykázaných diagnóz v krajích vztahených na 100 000 obyvatel.
- Porovnání vykazování diagnóz na hlavní a na jakékoliv pozici.

Příklad konkrétního výstupu:

- Počet osob s vykázanou diagnózou S90 od roku 2010 do roku 2019 rostl. V roce 2020 a 2021 došlo k poklesu. V roce 2019 tato hodnota činila 227 464 a průměrný věk činil 34,0 let.
- Nejvíce vykázaní v přepočtu na 1 pacienta u diagnózy S90 bylo ve věkové kategorii 10–14 let, nejméně naopak v kategorii 95+ let.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16; datová sada obsahuje pouze agregované hodnoty.

Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, veřejné zdravotní pojištění, mezinárodní klasifikace nemocí, tříznakové diagnózy, populace, demografická charakteristika, vykázaná zdravotní péče

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba, nemoc, zdravotní péče

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: gz / csv
- Počet záznamů: 56 767 340
- Počet popisných atributů: 9
- Velikost: MB (gz) / 2445,69 MB (csv)

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Z důvodu ochrany osobních údajů jsou ze souboru vyřazeny záznamy o pohlavních a některých dalších infekčních chorobách (A50-A64, B15-B19, B20-B24), psychiatrických diagnózách (F10-F99) a vzácných chorobách (vzácné choroby jsou definované dle ORPHA.NET jako onemocnění s výskytem u 1 osoby ze 2 000). Kromě tohoto nejsou prováděny žádné korekce, jsou využita data tak, jak byla nahlášena poskytovateli zdravotním pojišťovnám. Datový soubor je agregován dle stratifikací souboru na počty unikátních pacientů s danou diagnózou.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok

- Datový typ: numeric
 - Popis parametru: rok vykázaní diagnózy
 - Možné hodnoty: od roku 2010 do posledního uzavřeného roku
- 2. Kód věkové skupiny**
- Název parametru: vek_kod
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: kód věkové skupiny pacienta k 31. 12. hodnoceného roku vycházející z [číselníku věkových skupin NZIS](#)
 - Možné hodnoty: kódy pro pětileté věkové skupiny 0–94 let, 95+
- 3. Pohlaví**
- Název parametru: pohlavi
 - Popis parametru: pohlaví pacienta
 - Datový typ: numeric
 - Možné hodnoty:
 - 1) 1 – muž
 - 2) 2 – žena
 - 3) 99 – nevedeno
- 4. Okres bydliště pacienta**
- Název parametru: pacient_id_okres
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: okres bydliště pacienta v době poskytnutí zdravotní služby dle [číselníku ČSÚ](#)
 - Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#), doplněna možnost CZ0999 – případy s nevyplněným údajem o okresu bydliště; pro optimalizaci velikosti souboru obsahují data pouze část za písmeny CZ v LAU kódu
- 5. Kraj bydliště pacienta**
- Název parametru: pacient_id_kraj
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: kraj bydliště pacienta v době poskytnutí zdravotní služby dle [číselníku ČSÚ](#)
 - Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#), doplněna možnost CZ099 – případy s nevyplněným údajem o kraji bydliště; pro optimalizaci velikosti souboru obsahují data pouze číselnou část NUTS3 kódu
- 6. Tříznaková MKN-10 diagnóza**
- Název parametru: MKN_3zn
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: kód tříznakové MKN diagnózy dle [číselníku diagnóz MKN-10](#)
 - Možné hodnoty: viz [číselník diagnóz MKN-10](#) o délce 3 znaky
- 7. Druh diagnózy**
- Název parametru: typ_dg
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: informace, na které pozici byla diagnóza vykázána
 - Možné hodnoty:
 - ZDG – Vykázání diagnózy na hlavní pozici libovolného dokladu o zdravotní péči (mimo komplement)
 - DG – Vykázání diagnózy na hlavní, nebo vedlejší pozici libovolného dokladu o zdravotní péči (mimo komplement)
- 8. Počet pacientů**

- Název parametru: pacienti
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: počet unikátních pacientů, kteří mají vykázanou danou kategorii diagnózy v kombinaci s dalšími sledovanými parametry v daném roce
- Možné hodnoty: libovolné celé číslo

9. Průměrný věk skupiny

- Název parametru: prum_vek
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: průměrný věk pacientů definovaných kombinací parametrů uvedených v daném řádku
- Možné hodnoty: libovolné reálné číslo